

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2016/1230

ze dne 12. července 2016,

kterým se stanoví, že Portugalsko nepřijalo účinná opatření v reakci na doporučení Rady ze dne 21. června 2013

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 126 odst. 8 této smlouvy,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle článku 126 Smlouvy se členské státy vyvarují nadměrných schodků veřejných financí.
- (2) Pakt o stabilitě a růstu vychází z cíle zdravých veřejných financí, které jsou prostředkem k posílení podmínek pro cenovou stabilitu a pro silný udržitelný růst, jenž bude přispívat k vytváření nových pracovních míst. Pakt o stabilitě a růstu zahrnuje nařízení Rady (ES) č. 1467/97⁽¹⁾, které bylo přijato s cílem urychleně odstranit nadměrné schodky veřejných financí.
- (3) Rada jednající na základě doporučení Komise rozhodla dne 2. prosince 2009 v souladu s čl. 126 odst. 6 Smlouvy, že v Portugalsku existuje nadměrný schodek, a v souladu s čl. 126 odst. 7 Smlouvy a článkem 3 nařízení (ES) č. 1467/97 vydala doporučení pro odstranění nadměrného schodku nejpozději roku 2013⁽²⁾. Na základě žádosti portugalských orgánů o finanční pomoc od Unie, členských států, jejichž měnou je euro, a Mezinárodního měnového fondu (MMF) Rada Portugalsku poskytla finanční pomoc Unie⁽³⁾. Dne 17. května 2011 bylo mezi Komisí a portugalskými orgány podepsáno Memorandum o porozumění o zvláštních podmínkách hospodářské politiky („memorandum o porozumění“). Od té doby vydala Rada na základě čl. 126 odst. 7 Smlouvy Portugalsku dvě doporučení, jimiž prodloužila lhůtu pro nápravu nadměrného schodku do roku 2014 (doporučení ze dne 9. října 2012) a do roku 2015 (doporučení ze dne 21. června 2013). V obou doporučeních Rada dospěla k závěru, že Portugalsko přijalo účinná opatření, ale nastaly nepředvídané nepříznivé hospodářské okolnosti mající zásadní negativní důsledky pro veřejné finance.
- (4) Pro snížení celkového schodku veřejných financí pod referenční hodnotu 3 % HDP do roku 2015 věrohodným a udržitelným způsobem bylo Portugalsku konkrétně doporučeno: a) dosáhnout celkového schodku ve výši 5,5 % HDP v roce 2013, 4,0 % HDP v roce 2014 a 2,5 % HDP v roce 2015, což se považovalo za odpovídající zlepšení strukturálního salda ve výši 0,6 % HDP v roce 2013, 1,4 % HDP v roce 2014 a 0,5 % HDP v roce 2015, jak uváděla aktualizace hospodářských výhledů pro Portugalsko z května 2013, kterou provedly útvary Komise; b) provést opatření v hodnotě 3,5 % HDP na omezení schodku za rok 2013 na 5,5 % HDP, včetně opatření stanovených v rozpočtu na rok 2013 a dalších opatření zahrnutých do dodatečného rozpočtu, zejména snižování mzdových nákladů, vyšší výkonnosti ve fungování veřejné správy, nižší veřejné spotřeby a lepšího využívání finančních prostředků Unie; c) na základě přezkumu veřejných výdajů přijmout trvalá konsolidační opatření představující alespoň 2,0 % HDP s cílem dosáhnout celkového schodku vládního sektoru ve výši 4,0 % HDP v roce 2014 a v zájmu zjednodušení a modernizace veřejné správy odstranění nadbytečných funkcí a subjektů

⁽¹⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6).

⁽²⁾ Všechny dokumenty týkající se postupu při nadměrném schodku v případě Portugalska jsou dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/portugal_en.htm

⁽³⁾ Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/344/EU ze dne 17. května 2011 o poskytnutí finanční pomoci Unie Portugalsku (Úř. věst. L 159, 17.6.2011, s. 88).

v celém veřejném sektoru, zlepšení udržitelnosti důchodového systému a dosažení cílené úspory nákladů na úrovni jednotlivých rezortních ministerstev; d) přijmout nezbytná trvalá konsolidační opatření k dosažení cílového schodku 2,5 % HDP v roce 2015. Dále bylo Portugalsku doporučeno, aby pokračovalo v reformě správy veřejných financí prostřednictvím revize zákona o rozpočtovém rámci do konce roku 2013 v zájmu dalšího zlepšení rozpočtových postupů a zásad rozpočtového řízení a vyšší odpovědnosti, transparentnosti a zjednodušení a aby nadále usilovalo o omezení podmíněných závazků vyplývajících ze státních podniků a partnerství veřejného a soukromého sektoru.

- (5) V květnu 2013 útvary Komise v aktualizaci hospodářských výhledů pro Portugalsko, z níž vycházelo doporučení Rady ze dne 21. června 2013, předpokládaly, že portugalská ekonomika v roce 2013 klesne o 2,3 % a pak poroste o 0,6 % v roce 2014 a o 1,5 % v roce 2015. Prognóza růstu nominálního HDP uváděla – 0,6 % v roce 2013, 1,8 % v roce 2014 a 2,7 % v roce 2015.
- (6) Rada v doporučení ze dne 21. června 2013 stanovila lhůtu 1. října 2013, v níž měla být v souladu s čl. 3 odst. 4 nařízení (ES) č. 1467/97 přijata účinná opatření. V souladu s čl. 10 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) č. 472/2013 bylo Portugalsko osvobozeno od povinnosti podávat samostatné zprávy v rámci postupu při nadměrném schodku a podával je v rámci svého makroekonomického ozdravného programu.
- (7) V následných posouzeních bylo zdůrazněno riziko nesouladu s doporučením Rady ze dne 21. června 2013. V červenci 2015 na základě posouzení programu stability z roku 2015, přičemž se jednalo o první posouzení poté, co Portugalsko opustilo ekonomický ozdravný program, došla Rada k závěru, že existuje nebezpečí, že Portugalsko nesplní ustanovení Paktu o stabilitě a růstu. Podobně Komise ve svém stanovisku ohledně návrhu rozpočtového plánu Portugalska na rok 2015 dospěla k závěru, že existuje nebezpečí, že Portugalsko nesplní pravidla Paktu o stabilitě a růstu. Komise zejména poukázala na nebezpečí, že k včasnému odstranění nadměrného schodku do roku 2015 nedojde. Komise vedle toho rovněž poukázala na nedostatečné strukturální úsilí v porovnání se strukturálním úsilím uvedeným v doporučení a na potřebu dalších strukturálních konsolidačních opatření pro rok 2015, jež by podpořila důvěryhodné a udržitelné odstranění nadměrného schodku.
- (8) Nové posouzení opatření, které Portugalsko přijalo k odstranění nadměrného schodku do roku 2015 v reakci na doporučení ze dne 21. června 2013, vede k následujícím závěrům:
 - Z oznámení z roku 2015 o schodku veřejných financí a z jeho potvrzení Komisí (Eurostatem) vyplynul v roce 2015 schodek odpovídající 4,4 % HDP, což překračuje referenční hodnotu stanovenou ve Smlouvě a činící 3,0 % HDP. Rozdíl oproti referenční hodnotě byl do značné míry způsoben opatřeními podpory finančního sektoru v souvislosti s řešením krize banky Banif (Banco Internacional do Funchal, S.A.) na konci roku 2015, jež mělo nepříznivý dopad na schodek veřejných financí odpovídající 1,4 % HDP. Vzhledem k uvedené skutečnosti a jednorázovému příjmu by schodek bez jednorázových opatření byl stále o něco vyšší než referenční hodnota stanovená ve Smlouvě.
 - Kumulativní zlepšení strukturálního salda v období let 2013–2015 se odhaduje na 1,1 % HDP, tedy výrazně pod 2,5 % HDP, jež doporučuje Rada. Po úpravě zohledňující revizi potenciálního růstu na straně vstupů nebo neočekávaných zisků či výpadků na straně příjmů ve srovnání se základním scénářem, z něhož doporučení vychází, je kumulativní zlepšení výrazně nižší a odpovídá hodnotě – 0,1 % HDP.
 - Hodnota opatření provedených do června 2014 byla v souladu s cíli podle makroekonomického ozdravného programu. Hodnota trvalých konsolidačních opatření, z nichž vycházejí rozpočtové cíle pro rok 2014, byla v průběhu času podstatně snížena z 2,3 % HDP předpokládaných při stanovování rozpočtu na rok 2014 na přibližně 1,5 % HDP v prognóze rozpočtu na rok 2015. Hodnota přijatých opatření je tedy podstatně nižší, než uvádí doporučení, podle něhož se mají v roce 2014 přijmout dodatečná opatření odpovídající alespoň 2,0 % HDP. Hodnota trvalých opatření k fiskální konsolidaci pro rok 2015 byla v rozpočtu na rok 2015 dále snížena na přibližně 0,6 % HDP a byl stanoven cíl pro celkový schodek ve výši 2,7 % HDP. Plánovaná strukturální konsolidační opatření proto nedostačovala k dosažení doporučeného cílového schodku pro rok 2015 ve výši 2,5 % HDP. Výsledný schodek za rok 2015 potvrdil, že plánovaná opatření byla nedostatečná.
 - Od června 2014 je zlepšení celkového schodku dáno hospodářským oživením a sníženými výdaji na úroky v prostředí nízkých úrokových sazeb. Neočekávané zisky nebyly využity k rychlejšímu snižování schodku a strukturální konsolidační opatření nepostačovala k dosažení daných cílů.
 - Hrubý veřejný dluh se v podstatě stabilizoval od 21. června 2013, kdy Rada vydala doporučení, a podle prognózy Komise z jara 2016 dosáhl na konci roku 2013 výše 129,2 % HDP, v roce 2014 130,2 % HDP a v roce 2015 129,0 % HDP.

- Fiskální a strukturální reformy úspěšně pokračují ve většině oblastí, i když různým tempem. Zákon o rozpočtovém rámci byl přezkoumán a posílen a má plně vstoupit v platnost v září 2018. Bylo vyvinuto značné úsilí v rámci potírání daňových podvodů a úniků a při reformě daňové správy. Dlouhodobá udržitelnost důchodového systému se v posledních letech zlepšila, zatímco krátkodobé a střednědobé problémy přetrvávají. Reforma systému zdravotní péče má jistit udržitelnost vnitrostátního zdravotního systému postupuje odpovídajícím tempem. V posledních letech byly provedeny reformy veřejné správy usilující o lepší daňovou správu na regionální i místní úrovni, jakož i reformy partnerství veřejného a soukromého sektoru a státních podniků, a to zejména v průběhu trvání ekonomického ozdravného programu.
- (9) Tyto skutečnosti vedou k závěru, že reakce portugalských orgánů na doporučení Rady ze dne 21. června 2013 je nedostatečná. Portugalsko svůj nadměrný schodek do roku 2015 neodstranilo. Fiskální úsilí je podstatně nižší, než doporučila Rada,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Portugalsko nepřijalo účinná opatření v reakci na doporučení Rady ze dne 21. června 2013.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Portugalské republice.

V Bruselu dne 12. července 2016.

Za Radu
předseda
P. KAŽIMÍR